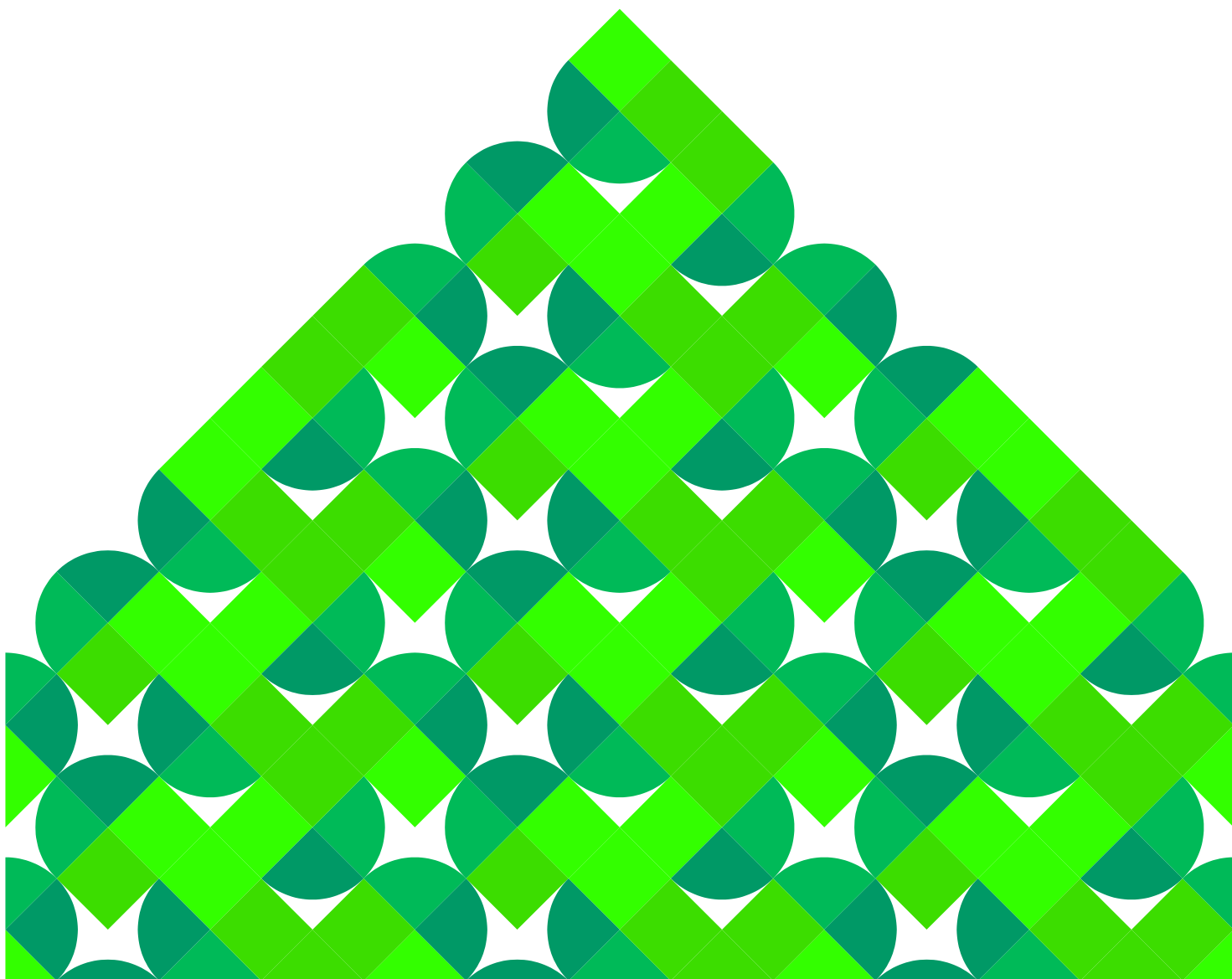

Funktionshindersperspektivet i Agenda 2030

Delrapportering av ett regeringsuppdrag

Myndigheten för delaktighet är en kunskapsmyndighet som arbetar inom funktionshindersområdet. Vi arbetar för att alla, oavsett funktionsförmåga, ska kunna vara fullt delaktiga i samhället.

Myndigheten för delaktighet, 2020
Funktionshindersperspektivet i Agenda 2030. Delrapportering av ett
regeringsuppdrag

Nummer 2020:22
ISBN: 978-91-87883-75-0 (pdf)

Publikationen finns att ladda ner från myndighetens webbplats www.mfd.se.
Alternativa format kan beställas från Myndigheten för delaktighet.

Postadress: Myndigheten för delaktighet, Box 1210, 172 24 Sundbyberg
E-post: info@mfd.se
Telefon: 08-600 84 00

Innehåll

Förord	4
Uppdraget	6
Betydelsen av funktionshindersperspektiv i arbetet med agendan	7
Betydelsen av universell utformning i arbetet med agendan	7
Offentliga aktörers arbete med Agenda 2030.....	8
Genomförande av uppdraget	10
Inriktning av arbetet 2020	10
Kartläggning	10
Nätverk och samverkan	11
Kunskapshöjande insatser	14
Stöd i att omsätta kunskap i faktisk förändring	16
Slutsatser och reflektioner	18
Genomslaget för funktionshindersperspektivet är ännu svårbedömt	18
Effekterna av covid-19	19
Så arbetar MFD vidare.....	19

Förord

Drygt en miljard människor runt om i världen lever med någon form av funktionsnedsättning. En orimligt stor andel av dessa människor ses inte som resurser med förutsättningar att bidra till ett hållbart samhälle. De ställs i stället vid sidan om och tänks inte in eller synliggörs i den generella samhällsutvecklingen. När världen nu gemensamt inom ramen för Agenda 2030 ställer om till en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar framtid behöver även dessa människor vara med. Det är en nödvändig förutsättning för att världssamfundet ska lyckas med den livsnödvändiga omställning av samhället som agendan innebär.

Trots höga ambitioner om att skapa ett jämlikt samhälle går dock utvecklingen i vårt land på flera sätt i motsatt riktning. Skillnaderna mellan grupper ökar, liksom segregationen i olika avseenden. Detta indikerar att den norm som vi bygger och utvecklar vårt samhälle från i alltför liten utsträckning speglar den mångfald av förutsättningar och behov som finns hos människor. När många lämnas utanför stiger också samhällets kostnader. Både som reella välfärdskostnader och för att människor lämnas utan förutsättningar att kunna bidra till det gemensamma. Samhällets insatser behöver istället utformas så att de blir tillgängliga och användbara för så många som möjligt.

I ljuset av detta har Myndigheten för delaktighet fått regeringens uppdrag att bidra till att funktionshinderspiktivet blir del av det svenska arbetet med Agenda 2030. Detta med utgångspunkt i principen om universell utformning. Vi vet att en funktionsnedsättning adderar och ofta dubblar de negativa konsekvenserna av annan utsatthet – social, ekonomisk eller hälsomässig. Att utgå från att hållbar samhällsutveckling kräver arbete med universell utformning är därför centralt för att klara målen i agendan utan att lämna någon utanför.

Myndigheten för delaktighet har under 2020 kartlagt hur olika aktörer tar sig an arbetet med hållbarhetsmålen. Vi kan konstatera att funktionshinderspiktivet och personer med funktionsnedsättning ännu är alltför osynliga i arbetet. Detta är olyckligt, då funktionshinderspolitiken och principen om universell utformning tillför viktig kunskap som kan och behöver vara en del av arbetet med Agenda

2030. Vi har under året försökt illustrera detta i form av olika kunskapshöjande aktiviteter och referensgruppsarbete. Vår förhoppning är att under regeringsuppdragets andra år kunna fortsätta bygga kunskap, men också att konkretisera hur universell utformning kan tillämpas i praktiken och vilka vinsterna är när det sker.

Att bygga hållbart kräver mer än enstaka åtgärder. Det betyder att i grunden anta en ny utgångspunkt. Hållbarhet handlar om att ta tillvara de resurser man har. Att vårda och utveckla dem och förvalta dem så de växer och kommer till ännu större nytta.

Sundbyberg i december 2020

Malin Ekman Aldén
Generaldirektör

Uppdraget

Myndigheten för delaktighet har i uppdrag att bidra till att funktionshindersperspektivet får ett större utrymme i arbetet med Agenda 2030. Funktionshindersperspektivet kan bidra till att fler blir delaktiga i arbetet med agendan och till att skapa ett hållbart samhälle för alla. Att redan från början planera och utveckla samhället utifrån mångfalden av människors olika förutsättningar och behov skapar ökade möjligheter för ett sådant arbete.

Myndigheten för delaktighet (MFD) har regeringens uppdrag att bidra till att funktionshindersperspektivet får ett större utrymme hos offentliga aktörer i deras arbete med Agenda 2030. Uppdraget löper under åren 2020 och 2021 och ska slutrapporteras i januari 2022. Uppdraget ska genomföras i dialog med funktionshindersrörelsen och andra relevanta aktörer. Det ska också innehålla en analys av vilken roll och betydelse principen om universell utformning kan ha i genomförandet av agendan. Detta är en delrapport som avhandlar uppdragets första år.

Om Agenda 2030

Agenda 2030 för hållbar ekonomisk, social och miljömässig samhällsutveckling består av 17 mål. I agendan ingår också 169 delmål och ett antal gemensamma indikatorer för uppföljning. Agendan knyter samman flera konventioner om mänskliga rättigheter till en helhet, samtidigt som den även ger en överblick över hur utvecklingen inom olika samhällsområden hänger samman. I Sverige motsvaras i princip samtliga av agendans delmål helt eller delvis av riksdagsbundna mål som pekar ut riktningen inom olika samhällsområden.

Betydelsen av funktionshindersperspektiv i arbetet med agendan

I ett hållbart samhälle lämnas ingen utanför den utveckling som sker.¹ För att uppnå detta behöver arbetet med att implementera agendan därför utgå från människors olika behov och förutsättningar. Genom att integrera ett funktionshindersperspektiv i arbetet ökar förutsättningarna för att kunna skapa ett tillgängligt och användbart samhälle där alla kan delta.

Att involvera grupper, organisationer och personer som ofta lämnas utanför arbetet med hållbar utveckling bidrar till att offentliga verksamheter kan utvecklas till att bli tillgängliga och användbara för så många som möjligt. Det innebär bland annat att inhämta kunskap och erfarenheter som kan leda förändringsarbetet i rätt riktning.

För att kunna utvärdera hur väl målen uppfylls är det också viktigt att kunna följa upp om perspektivet har integrerats tillräckligt i arbetet med agendan.

Betydelsen av universell utformning i arbetet med agendan

Universell utformning är relevant för flera av målen och delmålen i Agenda 2030. Genom att utgå från dem som har störst behov kan man bygga ett smart och hållbart samhälle där fler både kan bidra till och dra nytta av utvecklingen.

Principen om universell utformning handlar om att redan från början tillgodose bredast möjliga spektrum av förutsättningar och behov hos människor. Detta är ett sätt att göra *rätt från början*, att planera bort otillgänglighet och minimera behovet av åtgärder och anpassningar i

¹ "Leave no one behind!" är en bärande paroll i Agenda 2030 och i Sveriges arbete med att uppnå målen. Se prop. 2019/20:188 Sveriges genomförande av Agenda 2030.

efterhand. Det som är nödvändigt för ökad delaktighet hos vissa personer är på så sätt bra för alla.

Principen om universell utformning går att applicera på såväl fysiska platser, föremål och tjänster som på information, kommunikation och policyer. Gemensam nämnare är att det är något som ska kunna användas av så många människor som möjligt, i olika situationer och utan särskilda anpassningar i efterhand. För att lyckas med detta krävs ett förhållningssätt och en process som utgår från alla användares upplevelser och förutsättningar. Både arbetet med hållbar utveckling och principen om universell utformning kräver insikt om att arbetet ska leda till nya arbetssätt i den egna verksamheten.

Offentliga aktörers arbete med Agenda 2030

Statskontorets utvärderingar² visar att nästan alla regioner och majoriteten av statliga myndigheter och kommuner använder sig av agendan. Arbetet med agendan befinner sig dock fortfarande i ett startskede hos många offentliga aktörer.

De offentliga aktörerna har flera aktiviteter som berör den interna verksamheten, t.ex. att utveckla kompetensen om vad agendan innebär, tillsätta ansvariga funktioner samt att analysera hur den egna löpande verksamheten förhåller sig till hela eller delar av agendan. Det finns dock få exempel på att aktiviteterna faktiskt leder till förändrade arbetssätt eller prioriteringar.

De flesta myndigheters, kommuners och regioners konkreta hållbarhetsarbete och samverkansformer har alltså påverkats i liten utsträckning av Agenda 2030. Enligt Statskontoret har kommunerna dock gjort fler och mer omfattande revideringar av styrdokument utifrån Agenda 2030 än vad statliga myndigheter har gjort. De förändringar som syns i kommunernas styrdokument handlar till stor del om att hänvisa till agendan. Ofta finns en tanke om att verksamheten redan ligger i linje med Agenda 2030 och att nyttan med agendan är att den ger en

² Statskontoret har utvärderat arbetet i en delrapport 2019 och slutrapport 2020 båda benämnda *Agenda 2030 i myndigheter, kommuner och regioner*.

beskrivning, gemensam terminologi och ett intresseväckande sätt att kommunicera om hållbarhetsfrågor.

Statliga myndigheters arbete med hållbarhet varierar mycket mellan olika myndigheter. En anledning till det är myndigheternas skilda uppdrag. En annan anledning är brist på tydlig styrning kopplat till agendans perspektiv. Ambitionsnivån varierar från att nämna miljömålen på myndighetens webbplats till att ligga i framkant både vad gäller arbetet med agendan och att integrera olika tvärperspektiv i verksamheten.

Uppföljning av arbetet med agendan visar på en positiv utveckling inom vissa områden, men det finns också mycket kvar att göra. Det finns utmaningar med att nå miljö kvalitetsmålen och att ojämlikheten och otryggheten ökar inom flera samhällsområden. Det finns också utmaningar som skillnader mellan kön och att det finns grupper med olika inkomstnivå och grupper som oftast inte får sina rättigheter uppfyllda i samma utsträckning som andra.³

³ Statistiska centralbyrån följer måluppfyllelsen i agendan i bland annat *Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige – statistisk lägesbild (2019)* och *Lämna ingen utanför. Statistisk lägesbild av genomförandet av Agenda 2030 i Sverige (2020)*.

Genomförande av uppdraget

Det här avsnittet redovisar hur MFD har genomfört uppdraget under det första året. Fokus för arbetet under 2020 har varit på samverkan, ökad kunskap och stöd för att omsätta kunskap. Insatserna beskrivs närmare under respektive rubrik i särskilda rutor.

Inriktning av arbetet 2020

MFD:s målsättning är att bidra till att funktionshindersperspektivet får ett större utrymme i arbetet med Agenda 2030 hos offentliga aktörer. Det innebär också att få med perspektivet som en naturlig del i uppföljningen av agendan. För att nå dit har MFD under 2020 fokuserat på att:

- kartlägga nuläget av arbetet med Agenda 2030 hos offentliga aktörer
- bidra med funktionshindersperspektivet i nya och befintliga nätverk för hållbar utveckling
- öka kunskapen om och engagemanget för funktionshindersperspektivet i Agenda 2030
- stödja offentliga verksamheter i att omsätta den kunskap som finns om agendan och de ansvariga tjänstepersoner som ofta finns utpekade till faktisk förändring.

MFD har under året nått 179 kommuner, 30 myndigheter och 20 regioner med stöd och/eller kunskapshöjande insatser.

Kartläggning

Arbetet med uppdraget inleddes med att kartlägga andra aktörers arbete med Agenda 2030 genom inläsning och möten med aktörer som har liknande uppdrag som MFD att bidra i genomförandet av Agenda 2030. Nedan redovisas MFD:s arbete med kartläggningen.

1. Beskriva nuläget hos offentliga aktörer – vilket utrymme har funktionshindersperspektivet i arbetet med Agenda 2030?

MFD har genomfört en kartläggning för att ta reda på vilka insatser som är mest effektiva för att ge funktionshindersperspektivet ett större genomslag i arbetet med Agenda 2030. I planeringsfasen har MFD haft dialog med organisationerna Funktionsrätt Sverige, FN-förbundet och Lika unika akademi, som alla på olika sätt redan arbetar med hållbar utveckling med ett funktionshindersperspektiv.

Nätverk och samverkan

Agenda 2030 illustrerar hur olika verksamhetsområden hänger ihop och hjälper till att konkretisera vikten av att samverka med andra aktörer i arbetet med hållbar utveckling. Agendan kan också stärka befintliga nätverk.

MFD har under 2020 arbetat med samverkansinsatser inom ramen för Rådet för hållbara städer. Samverkan inom rådet har gett MFD möjlighet att komma med inspel utifrån ett funktionshindersperspektiv på andra strategiskt viktiga myndigheters arbete med planering och byggande, som är en central del i arbetet med ett hållbart samhälle. Samverkan har också gett MFD möjlighet att lyfta fram principen om universell utformning i arbetet.

Utöver detta har MFD arbetat med samverkansinsatser för att öka tryggheten i skolan för elever med funktionsnedsättning. Utformning av trygga, säkra och inkluderande skolmiljöer är en viktig del för att forma ett hållbart samhälle för alla elever.

MFD har även arbetat med samverkansinsatser inom uppföljningen av agendan. För att kunna veta om agendans mål uppfylls är det viktigt arbetet utvärderas utifrån ett funktionshindersperspektiv.

Nedan redovisas MFD:s insatser i nätverk och samverkan.

2. Referensgruppsarbete inom Rådet för hållbara städer

MFD sitter med i flera referensgrupper kopplade till Rådet för hållbara städer som har till uppgift att ta fram vägledningar för olika målgrupper att nå delmålen för agendans mål 11 om hållbara städer och samhällen. Inom rådet produceras vägledningar inom områden som kommunal grönplanering och socialt hållbar stadsutveckling.

Konferensen om mål 11 (se mer om MFD:s seminarier på konferensen nedan) är en åtgärd som lyfts inom ramen för rådet. Där har MFD kunnat sprida vikten av funktionshindersperspektivet i både egna och andras seminarier.

MFD sitter också med i Vinnovas bedömningsgrupp avseende projekt med anknytning till principen om universell utformning. Även denna åtgärd är förankrad via rådet.

3. Referensgruppsarbete för ökad trygghet i skolan

MFD har sedan 2019 arbetat med ett egeninitierat projekt som syftar till att öka tryggheten i skolan för elever med funktionsnedsättning. Projektet har resulterat i ett stödmaterial till kommuner om hur de kan inkludera trygghetsperspektivet vid ny- och ombyggnation av skolor. Det materialet innehåller bland annat en metod om hur kommuner kan föra dialog med elever med funktionsnedsättning i byggprocessen samt en metod om hur skolor kan genomföra trygghetsvandringar med eleverna.

Inom ramen för projektet har MFD startat en expertgrupp med representanter från berörda myndigheter och civilsamhälle samt ett antal arkitekter.⁴ Aktivitetsleveranserna har från start samskapats med expertgruppen, bland annat genom att identifiera målgrupper och inriktning för projektet. Expertgruppen har också löpande under året bidragit till leveranserna och deltagit i externa kunskapshöjande insatser.

4. Referensgruppsarbete i SCB:s uppföljning

MFD deltar i en referensgrupp till Statistiska centralbyrån (SCB) för att på ett tydligare sätt synliggöra hela befolkningen i uppföljningen av agendaarbetet samt visa på de kunskapsluckor som finns i den svenska statistiken.

Den statistiska lägesrapporten från 2020⁵ ska synliggöra de grupper för vilka målen i agendan nås i mindre utsträckning och skapa underlag för fördjupade analyser i den löpande uppföljningen. Syftet är också att presentera en sammanfattande bild av vilken statistik som saknas i Sverige för att kunna följa upp intentionen om att inte lämna någon utanför i uppföljningen.

⁴ Boverket, Skolverket, Barnombudsmannen, Skolinspektionen, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Sveriges kommuner och regioner, White arkitekter, Sveriges elevråd och Funktionsrätt Sverige.

⁵ SCB 2020, *Lämna ingen utanför. Statistisk lägesbild av genomförandet av Agenda 2030 i Sverige, oktober 2020.*

Kunskapshöjande insatser

Det behövs insatser för att öka kunskapen om Agenda 2030 i allmänhet, och insatser för att öka kunskapen om hur funktionshindersperspektivet kan inkluderas i arbetet i synnerhet. Genom ökad kunskap kan offentliga aktörer börja arbeta med att inkludera perspektivet inom sina verksamhetsområden och därmed öka relevansen i utvecklingsarbetet.

MFD har under 2020 mött behovet av ökad kunskap genom digitala stöd och samlad information på myndighetens webbplats. Under 2020 har MFD också genomfört specifika kunskapshöjande seminarier kopplade till Agenda 2030 och hållbarhetsfrågor.

Nedan redovisas MFD:s kunskapshöjande insatser.

5. En lättläst version av Agenda 2030

För att alla ska ha möjlighet att delta och bidra i arbetet med Agenda 2030 måste så många som möjligt få kunskap om agendan och de olika delmålen. MFD har därför tagit fram en version av agendan som är bearbetad till lättläst svenska. Texten finns publicerad på myndighetens webbplats, www.mfd.se, och har formgetts och tryckts för att spridas med start i november 2020 i samarbete med bland annat riksförbundet FUB.

6. Webbsida om funktionshindersperspektivet i Agenda 2030

Under 2021 kommer MFD lansera en sida om Agenda 2030 på myndighetens webbplats, www.mfd.se. På sidan finns information om hur funktionshindersperspektivet förhåller sig till arbetet med hållbar utveckling. Målen i agendan länkas till befintliga metodstöd från MFD eller andra aktörer så att målgrupperna kan arbeta vidare utifrån stöden. Sidan ska spridas och marknadsföras under 2021.

7. Seminarier om universell utformning och hållbar utveckling

Den 11 maj 2020 genomförde MFD en digital föreläsning för Skatteverkets arbetsmiljöteam om universell utformning som verktyg för att skapa inkludering.

Den 4 juni 2020 genomförde MFD en digital föreläsning om funktionshindersperspektivet inom ramen för Agenda 2030 och MR-arbetet i Tierps kommun. Som åhörare till föreläsningen fanns kommunens högsta politiska ledning, inklusive oppositionen, och ett antal vd:ar för kommunala bolag.

Den 11 juni 2020 genomförde MFD ett digitalt seminarium om universell utformning som verktyg för att skapa inkludering. Seminariet hade 120 besökare från kommuner, regioner, statliga myndigheter och organisationer.

Den 13 juli 2020 genomförde MFD ett digitalt ”side event” under FN:s årliga högnivåmöte om hållbar utveckling.⁶ Tema för eventet var universell utformning som verktyg för att inte lämna någon utanför arbetet med Agenda 2030. Vid mötet deltog 148 personer från 32 länder.

Den 19 oktober 2020 genomförde Vinnova, i samarbete med MFD, ett digitalt seminarium om universell utformning och social hållbarhet. Seminariet utforskade hur begreppen hänger ihop och gav konkreta exempel på hur universell utformning kan tillämpas inom samhällsbyggnadsområdet. Seminariet var en del av den så kallade Mål 11-veckan som arrangerades av Formas tillsammans med myndigheterna inom Rådet för hållbara städer. Seminariet har setts av 95 personer.

Den 3 december 2020 genomförde MFD tillsammans med länsstyrelserna en digital konferens om funktionshinderspolitik och hållbar utveckling. Konferensen avslutades med ett seminarium om hur kommuner, organisationer och länsstyrelser ser att funktionshindersperspektivet kan få ett större genomslag i arbetet med agendan. Konferensen hade 1 346 anmälda besökare.

⁶ High-level Political Forum on Sustainable Development, HLPF 2020.

Stöd i att omsätta kunskap i faktisk förändring

Enkäter och intervjuer med kommuner, regioner och SKR visar att de flesta kommuner och regioner fortfarande efterfrågar utbildningar och stöd i *hur* de kan arbeta med Agenda 2030, eftersom arbetet och samverkan hittills har handlat mer om *vad* än om *hur*.⁷

MFD har därför under 2020 arbetat med att öka kunskapen om effektiva arbetssätt och metoder för att arbeta med Agenda 2030 ur ett funktionshindersperspektiv. MFD:s har spridit kunskap och tillhandahållit stöd om hur personer med funktionsnedsättning i olika åldrar och situationer kan involveras, synas och höras i offentliga aktörers arbete med hållbar utveckling. Nedan redovisas de aktiviteter som MFD har gjort för att sprida kunskap och stöd.

8. Seminarier om metoder för ökad trygghet i skolan

Den 8 juli 2020 arrangerade MFD ett digitalt seminarium om hur kommuner kan säkerställa trygghet vid ny- och ombyggnation av skolor. Seminariet hade 104 besökare från skolor, kommuner och statliga myndigheter.

Den 22 september 2020 arrangerade MFD ett digitalt seminarium i samarbete med nätverket Forum bygga skola. MFD, Boverket, Funktionsrätt Sverige och Specialpedagogiska skolmyndigheten samtalade om hur skolor kan byggas för ökad trygghet. Seminariet hade 59 besökare.

⁷ Statskontoret, 2020, *Agenda 2030 i myndigheter, kommuner och regioner*, slutrapport.

9. Seminarium om planering för att skapa äldrevänliga städer

Den 20 oktober 2020 arrangerade MFD ett digitalt seminarium om hur städer och samhällen kan planeras så att äldre får möjlighet att fortsätta vara aktiva, delaktiga och självständiga. Seminariet var en del av Mål 11-veckan som arrangerades av Formas tillsammans med myndigheterna inom Rådet för hållbara städer. Seminariet har setts av 368 personer.

10. Seminarium om förtroendevalda personer med funktionsnedsättning

Den 17 november 2020 arrangerade MFD tillsammans med Nordens välfärdscenter en nordisk konferens om möjligheterna och utmaningarna som förtroendevald med funktionsnedsättning. Konferensen hade 105 besökare från 15 länder.

11. Seminarium om funktionshindersperspektiv i barnrättsarbetet

Den 15 juli 2020 arrangerade MFD ett digitalt seminarium om barnrättsarbetet och arbetet med hållbar utveckling ur ett barnrättsperspektiv. Seminariet fokuserade på hur man kan planera arbetet för att nå även barn med funktionsnedsättning. Seminariet hade agendans mål 10 om minskad ojämlikhet som exempel och besöktes av 170 personer.

12. Stödmaterial för att integrera funktionshindersperspektivet i barnrättsarbetet

MFD har tagit fram ett stödmaterial för att integrera funktionshindersperspektivet i barnrättsarbetet. Materialet finns publicerat på en temasida på myndighetens webbplats. På temasidan finns kunskap, metoder och tips för ett barnrättsarbete som inkluderar fler

<https://www.mfd.se/verktyg/barnrattsarbete/>

Slutsatser och reflektioner

Funktionshinderspersionet har ännu inte fått ett särskilt stort genomslag i arbetet med hållbar utveckling. Den nuvarande situationen med coronapandemin har också påverkat arbetet med Agenda 2030 under året. MFD ser däremot att det finns ett stort intresse bland offentliga aktörer att integrera perspektivet i arbetet med hållbar utveckling. MFD kommer under 2021 att arbeta vidare med ökad kunskap, stöd och samverkan.

Det finns områden där Sverige har utmaningar att nå målen i Agenda 2030. Arbetet behöver utvecklas när det gäller omställning, nya arbetsätt och ökad ambitionsnivå. Samtidigt har också områden som otrygghet och ojämlikhet mellan grupper pekats ut som särskilt angelägna att prioritera i en svensk kontext. För att kunna nå målen i agendan utan att någon lämnas utanför gäller det att göra det på ett effektivt sätt utan att tappa agendans tvärperspektiv.

Genomslaget för funktionshinderspersionet är ännu svårbedömt

Det är svårt att bedöma hur det specifika genomslaget för funktionshinderspersionet ser ut i arbetet med Agenda 2030. Genom att se över hur aktörerna kommunicerar sitt eget hållbarhetsarbete har MFD kunnat få en viss inblick. Någon djupare analys av implementeringen av perspektivet har MFD dock inte kunnat göra under 2020.

Offentliga aktörers arbete med agendan är ännu inte fullt utvecklat så att det enkelt går att tillföra ett tvärperspektiv som implementeras och snabbt skapar effekt. För att funktionshinderspersionet ska få ett större genomslag krävs i första hand att offentliga aktörer analyserar den egna verksamheten och identifierar sådant som gynnar eller hindrar hållbar utveckling. Även tillgänglighetsarbete och principen om universell utformning behöver ingå i en sådan analys.

MFD menar att ett inkluderande arbetssätt måste vara vägledande i arbetet mot att uppnå agendans mål och implementera agendans principer. Genom de aktiviteter som MFD har genomfört under 2020 går det att se att det finns ett stort intresse att fördjupa och öka kunskapen om principen om universell utformning i förhållande till hållbar utveckling.

Effekterna av covid-19

Förutsättningarna för att uppnå de globala målen till 2030 har helt klart påverkats och kommer att fortsätta påverkas av situationen med covid-19. Pandemin har fått konsekvenser för ambitionsnivån och arbetet med Agenda 2030 hos offentliga aktörer i Sverige. Större konferenser har ställts in eller flyttas fram. Dessutom har kommuners, regioners och vissa myndigheters prioriteringar sett annorlunda ut, bland annat för att strategier och samordnare har behövt arbeta med andra, mer akuta insatser och frågor.

En positiv effekt är att MFD har genomfört fler och mer omfattande kunskapsinsatser under året än tidigare på grund av den ökade användningen av digitala lösningar. Fler har därför kunnat delta i MFD:s aktiviteter när det inte har krävts resor eller funnits platsbegränsningar. Intresset för digitala seminarier har varit mycket högt.

Så arbetar MFD vidare

I och med denna delrapportering är regeringsuppdraget halvvägs. För att offentliga aktörer ska inkludera funktionshindersperspektivet som en del i arbetet med Agenda 2030 ser MFD att det krävs flera olika typer av insatser, bl.a. att sprida och utveckla kunskap samt ökad samverkan. Under 2021 fortsätter MFD arbetet med fokus på att:

- uppmärksamma behovet av funktionshindersperspektivet i genomförandet av agendan genom riktade kommunikativa insatser.
- arrangera kunskapshöjande insatser som föreläsningar, utbildningar och konferenser.

- öka samverkan med kommuner, regioner och myndigheter för att bygga gemensam kunskap om verktyg för perspektivets genomslag.
- utveckla stöd om hur målgrupperna kan arbeta med universell utformning som utgångspunkt.
- slutföra analysen av vad universell utformning betyder i relation till agendas mål.
- öka integrering av Agenda 2030 i MFD:s egen verksamhet, så att alla relevanta aktiviteter som myndigheten gör bidrar till ett ökat genomslag av agendan.

Funktionshindersperspektivet i Agenda 2030

Delrapportering av ett regeringsuppdrag

Myndigheten för delaktighet har ett regeringsuppdrag om att bidra till att funktionshindersperspektivet får ett större utrymme hos offentliga aktörer i deras arbete med Agenda 2030.

Detta är en delrapport som avhandlar uppdragets första år.

Myndigheten för delaktighet
Box 1210, 172 24 Sundbyberg
08-600 84 00
info@mfd.se
www.mfd.se
Nummer: 2020:20